

به بهانه خبر فعالیت شبانه‌روزی
کتاب‌فروشی‌ها در پکن

کتاب‌فروشی‌های شب‌بیدار

الیه توانا

سه‌روزپیش، خبرگزاری «چاینا دیلی» نوشت تابستان امسال، قرار است باز ده کتاب‌فروشی در «پکن» به‌صورت شبانه‌روزی فعالیت کنند. علاقه‌مندان کتاب، هر جای دنیا که باشند از شنیدن این خبر ذوق‌زده خواهند شد، به‌ویژه اگر بفهمند در این کتاب‌فروشی‌های شب‌بیدار، غیر از فروش کتاب، جلسات بحث و گفت‌وگو با حضور نویسندگان و متخصصان برگزار می‌شود و بعضی از آن‌ها، میزبان نمایشگاه‌های هنری رایگان خواهند بود. ترویج فرهنگ کتاب‌خواندن و ارائه خدمات فرهنگی به علاقه‌مندان مطالعه، هدف این طرح عنوان شده‌است. دولت پکن همچنین واسطه ماه پیش اعلام کرد به‌منظور حمایت از مدیریت و سازمان‌دهی رویدادهای فرهنگی کتاب‌فروشی‌ها، مبلغ ۵۰ میلیون یوان (۷/۳ میلیون دلار) را به بیش از ۱۵۰ کتاب‌فروشی اختصاص خواهد داد. مقامات چینی معتقدند ۷۰۰ باب کتاب‌فروشی در پایتخت باید به عدد ۱۷۰۰ برسد تا برای جمعیت ۲۲ میلیونی این شهر کافی باشد. بر این اساس و به‌منظور نجات کتاب‌فروشی‌ها، تصمیم بر این شده که به‌ازای هر ۱۶ محله در شهر یک کتاب‌فروشی فعال وجود داشته باشد که به‌صورت شبانه‌روزی فعالیت کند. مسئولان پکن، به‌خوبی متوجه شده‌اند چنین حمایت‌وسیع و قابل‌توجهی از فعالان فرهنگی، بدون شک نوعی سرمایه‌گذاری سودده است؛ هم از لحاظ اقتصادی که کتاب‌فروشی‌ها را به کمک جاذبه‌هایی مثل برگزاری نشست و استفاده از ساعت‌های مرده، سرمایه‌گذاری دارد و هم از لحاظ اجتماعی که مسیر دشوار و پر دست‌انداز آموزش‌های فرهنگی و ترویج فرهنگ مطالعه را هموار می‌کند. مخاطبان این طرح، ظاهر افقط کتاب‌خوان‌های پر مشغله‌ای هستند که دور همی‌ها و جلسات کتاب‌خوانی و گفت‌وگورا در طول روز از دست می‌دهند و شب‌ها با در بسته کتاب‌فروشی‌ها مواجه می‌شوند. اما این یک‌روی سکه است. روی دیگر سکه، نیاز کلان‌شهرها به پویایی در شب است. امروز، ساکنان شهرهای بزرگ در پاسخ به اقتضائات سبک زندگی‌شان، ناچارند یا دوست دارند که بخش غیرشغلی زندگی‌شان را شب‌ها پی بگیرند. به همین دلیل است که در سال‌های اخیر، شهرهای بزرگ پر جمعیت به‌ویژه آن‌هایی که مقاصد توریستی هستند، شب‌ها نمی‌خوابند. پکن، گرچه با یک تیر چندین نشان زده اما مبدع این اتفاق نبوده‌است؛ پیشتر در باره کتاب‌فروشی‌های بیست و چهار ساعته در تایوان، هنگ کنگ و مسکو هم چیزهایی شنیده بودیم. احتمالاً اگر پیشنهاد انجام چنین طرحی در داخل کشور مطرح شود، غیر از تلاش برای اقناع مسئولان درباره اهمیت و فایده‌اش، باید برای نق‌همیشگی «مردم‌دکتاب‌نخوان‌اند» هم جوابی پیدا کرد. پاسخی که برای یافتنش، جلسه و نشست و نشست‌های زیادی برگزار شده اما همچنان رخ نشان نمی‌دهد. تجربه شخصی من از شرکت در جلسات بامحوریت کتاب‌شبهانه که تک‌و‌توک در کتاب‌فروشی‌های مشهد برگزار شده، می‌گوید شب‌ها جمعیت کتاب‌خوان مشتاق یا صرفاً کنجکاو زیادی را می‌شود به کتاب‌فروشی‌ها و کافه کتاب‌ها کشاند؛ جمعیتی که گذشتن لایه‌لای کتاب‌ها و نشستن در یک جلسه فرهنگی را به‌مانند نوی صف بنزین برای چرخیدن بی‌هدف و وقت‌صرف کردن در فست‌فودهای شلوغ و گز کردن بازارا تر جیح می‌دهند. کسی چه می‌داند شاید یک بار تلاش عملیاتی برای نجات کتاب‌فروشی‌هایی که هر روز خبر تعطیلی یک کدام‌شان به گوش می‌رسد، از بنر و بیلبور د و همایش و کنفرانس بر گزار کردن در فایده‌تر باشد!

۶ سوالی که علم پاسخی برای آن‌ها نیافته است

یاسمین مشرف | مترجم

پرونده

جهان هستی علاوه بر تمام موجودات و کائنات، شامل رازها و سوالات بی‌جواب بسیاری است که در انتظار کشف و پاسخ‌گویی هستند. از زمانی که انسان روی کره زمین ایستاد و به آسمان پرستار موبی کران نگر ایسته، بزرگ‌ترین خواسته‌اش، کشف و دانستن بوده‌است. از همین‌رو انسان‌های بسیاری که طبیعت و گذشت زمان، آن‌ها را در تمدن‌های بی‌در پی به‌عرصه وجود آورده، هموار بار اکتشاف را به‌دوش کشیده‌اند و نتیجه تلاش و

۱ چرا زمان فقط یک جهت دارد؟

بودن است. به‌نظر می‌رسد این توصیف از انتروبی، می‌تواند به‌خوبی نشان دهنده پیکان یک‌طرفه زمان باشد. با این حال این که چرا انتروبی در ابتدای پیدایش جهان کم بوده است، موضوعی است که کسی دلیل آن را نمی‌داند و این همان قطعه گم‌شده پازل است. دانشمندان می‌گویند اگر پاسخ این پرسش را که چرا جهان اولیه انتروبی‌پایینی داشته است بیابیم، آنگاه خواهیم توانست به این سوال که چرا برادر زمان یک‌طرفه است و این سوال اساسی که چرا زمان تا این حد با فضا تفاوت دارد نیز پاسخ بدهیم.

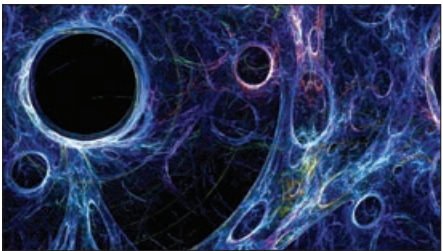
۳ چرا نیروی جاذبه تا این حد مرموز و اسرار آمیز است؟

نیروی مخالف یعنی نیروی رانش در مقابل نیروی کشش دارند، به‌نظر می‌رسد نیروی جاذبه فقط شامل نیروی کششی است. هر چند چگونگی عملکرد نیروی جاذبه تا حدود زیادی برای دانشمندان روشن شده است اما این که چرا اساساً چنین نیرویی وجود دارد و چرا نیرویی که اتم‌ها را در کنار یکدیگر نگه می‌دارد، با این نیرو متفاوت است از سوال‌های دیگری است که تاکنون پاسخی برای آن‌ها یافت نشده است.

۵ انرژی تاریک چیست؟

جهان هستی با آهنگ روبه‌افزایشی در حال گسترش و انبساط است. در کیهان‌شناسی، انرژی تاریک به نوع ناشناخته‌ای از انرژی اطلاق می‌شود که همه فضا را به‌صورت فرضی در بر می‌گیرد و عامل انبساط و گسترش فراینده جهان است. حدود ۲۰۰ میلیارد کهکشان که هر کدام دارای تقریباً ۲۰۰ میلیارد ستاره است به‌وسیله تلسکوپ‌ها قابل تشخیص هستند. اما این اجرام ساخته‌شده از ماده معمولی، فقط ۴ درصد از جهان هستی را تشکیل می‌دهند و بقیه جهان از این انرژی ناشناخته تشکیل شده است. این نیروی عجیب که به دلیل ناشناخته بودن، انرژی تاریک نام گرفته است اجزای جهان را با سرعت فراینده‌ای از یکدیگر دور می‌کند، در حالی که نیروی گرانش با این نیرو مقابله

۲ چرا به خواب نیاز داریم؟

ما می‌دانیم که بدن انسان با یک ساعت زیستی که او را در یک چرخه خواب / بیداری نگه می‌دارد، تنظیم می‌شود اما واقعا نمی‌دانیم چرا باید چنین چرخه‌ای وجود داشته باشد. در طول خواب، بدن ما بافت‌های خود را ترمیم می‌کند و سایر فعالیت‌های نگهداری و مراقبت را انجام می‌دهد. دانشمندانی که عادات خواب حیوانات را مطالعه می‌کنند تا پاسخی برای این پرسش بیابند که چرا موجودات زنده، هر شب باید وارد حالتی شبیه خواب زمستانی شوند، می‌گویند «در کم‌ماز خواب و

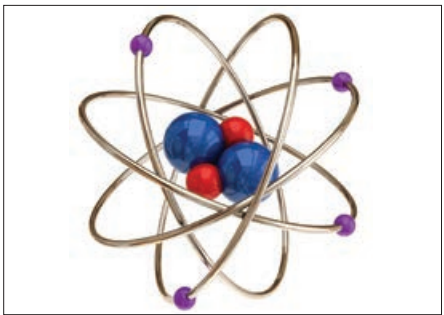
۴ هوشیاری یا خودآگاهی، چطور اتفاق می‌افتد؟

هر چند شاید این سوال که هوشیاری یا خودآگاهی چیست، یک سوال فلسفی به‌نظر برسد اما پاسخ به این پرسش که عملکرد هوشیاری به چه شکل است، یکی از چالش‌های حل‌نشده علمی است. چگونه است که مجموعه‌ای از سلول‌های خاکستری که خودشان از کربن تشکیل شده‌اند، قادر به درک وجود خود هستند؟ اسکن مغز انسان

۶ ماده از چه چیزی ساخته شده است؟

ما می‌دانیم که ماده از اتم‌ها تشکیل شده است و اتم‌ها نیز شامل پروتون‌ها، نوترون‌ها و الکترون‌ها هستند. همچنین می‌دانیم که پروتون‌ها و نوترون‌ها متشکل از ذرات ریزتری

به نام کوارک‌ها هستند. آیا بررسی‌های عمیق‌تر به اکتشاف اجزای بنیادی‌تری منجر خواهد شد؟ در فیزیک قانونی به نام «مدل استاندارد» وجود دارد که به خوبی تعاملات بین اجزای سازنده اتم را توضیح می‌دهد. آخرین ذره‌ای که با استفاده از این مدل کشف شد، ذره «بوزون هیگز» (Higgs boson) یا ذره بنیادی اولیه دارای جرم است که محققان LHC (شتاب‌دهنده ذره‌ای و برخورددهنده مستقر در سازمان تحقیقاتی سرن در نزدیکی ژنوسوئیس) آن را در سال ۲۰۱۲ کشف کردند. اما مرور از ماده به این جا ختم نمی‌شود. ثابت شده است که اتم‌ها در نظر الکتریکی خنثی هستند. بار الکتریکی مثبت پروتون به‌وسیله بار منفی الکترون خنثی می‌شود. اما در مورد این که چرا چنین اتفاقی رخ می‌دهد، هیچ کس چیزی نمی‌داند.

منابع: iflscience.com, bigthink.com, nbcnews.com